

2015

Medicijnverstrekking

MEDICIJNVERSTREKKING EN MEDISCH HANDELEN OP SCHOOL
DE BLAUWE LOPER

Th. van Doesburgweg 4 -- 1703 DL -- Heerhugowaard -- 072 53 499 82
www.deblauweloper.nl -- info@deblauweloper.nl

Medicijnverstrekking

Inhoud

1. Inleiding over medicijnverstrekking en medisch handelen	2
2. Het kind wordt ziek op school	3
3. Het verstrekken van medicijnen op verzoek	3
4. Het verrichten van medische handelingen	4
Bijlage 1 – Toestemmingsformulier verstrekken medicijnen	6
Bijlage 2 – Persoonlijke afspraken epilepsie	8
Bijlage 3 – Toestemmingsformulier uitvoeren medische handelingen	9
Bijlage 4 – Bekwaamheidsverklaring.....	10
Bijlage 5 – Richtlijnen bij calamiteiten	11
Bijlage 6 – Overzicht medicijn/injectie vertrekking	12

Algemene opmerkingen

- Met school wordt bedoeld: alle scholen voor (speciaal) basisonderwijs.
- Met 'leerkracht' wordt 'de medewerker' bedoeld.
- Overal waar 'het kind' staat wordt ook 'de leerling' bedoeld.
- Voor de leesbaarheid van het stuk wordt over ouders gesproken wanneer wij ouder(s)/verzorger(s) bedoelen.
- Overal waar 'hij' wordt vermeld, wordt ook 'zij' bedoeld.

1. Inleiding over medicijnverstrekking en medisch handelen

Scholen krijgen steeds vaker het verzoek van ouders om hun kinderen de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen.

Een enkele keer wordt werkelijk medisch handelen van leraren gevraagd zoals het geven van een injectie.

De schoolleiding aanvaardt met het verrichten van dergelijke handelingen een aantal verantwoordelijkheden.

Leerkrachten begeven zich dan op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn.

Met het oog op de gezondheid van kinderen is het van groot belang dat zij in dergelijke situaties zorgvuldig handelen. Zij moeten daarbij over de vereiste bekwaamheid beschikken.

Het is van belang dat er goede afspraken gemaakt worden over verantwoordelijkheid, aansprakelijkheid en het toedienen van medicijnen.

In dit protocol wordt beschreven hoe wij als 'Blauwe Loper-scholen' invulling geven aan het medicijnbeleid.

Heeft u naar aanleiding van dit protocol nog vragen dan kunt u zich wenden tot de school.

Drie te onderscheiden situaties met betrekking tot het medicijnbeleid:

1. Het kind wordt ziek op school
2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek
3. Het verrichten van medische handelingen

De eerste situatie laat de school en leerkracht geen keus. De leerling wordt ziek of krijgt een ongeluk en de leerkracht moet direct bepalen hoe te handelen.

Bij de tweede en de derde situatie kan de schoolleiding kiezen of zij wel of geen medewerking verleent aan het geven van medicijnen of het uitvoeren van een medische handeling.

De Blauwe Loper

De aansprakelijkheid voor schade als gevolg van zogenaamde "voorbehouden handelingen" conform de Wet op Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) is verzekerd, indien de verzekerde die de voorbehouden handeling(en) verricht in het bezit is van een bekwaamheidsverklaring zoals bedoeld in de Wet BIG en er sprake is van een schriftelijke toestemming van de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de desbetreffende leerling voor het verrichten van de voorbehouden handeling(en) en de onderwijsinstelling beschikt over een behandelingsprotocol dat is goedgekeurd door de GGD. Bij het verstrekken van medicijnen op verzoek, anders dan de genoemde voorbehouden handelingen, dient er sprake te zijn van een schriftelijke toestemming van de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de desbetreffende leerling.

Mede daarom is het van belang om alles goed vast te leggen.

2. Het kind wordt ziek op school

Het gebeurt met enige regelmaat: een kind komt 's morgens gezond op school en krijgt tijdens de schooluren last van hoofd- of buikpijn of een andere pijn. Ook kan het bijvoorbeeld door een insect worden geprikt. Een leerkracht mag niet zonder toestemming of medeweten van ouders, bijvoorbeeld een paracetamol geven aan het kind. Uitgangspunt is dat een kind dat ziek is, naar huis moet.

Stuur een kind nooit onder schooltijd zonder begeleiding door een volwassene naar huis !

Wanneer moeten de ouders worden gewaarschuwd?

Als een kind duidelijk ziek is en niet meer met de les kan meedoen, neemt de school contact op met de ouders met het verzoek om het kind op te halen. Belangrijk is om te melden waarom het kind niet kan blijven en af te spreken hoe laat de ouders komen en wat er tot die tijd met het kind gebeurt. Er wordt van uitgegaan dat een kind binnen een uur opgehaald kan worden.

Om in geval van nood de ouders snel te kunnen bereiken, moet zijn vastgelegd waar en hoe zij bereikbaar zijn. Het kan ook voorkomen dat een leerkracht bij een kind bepaalde ziekteverschijnselen opmerkt, die extra aandacht of medische behandeling vragen.

Wanneer wordt een huisarts gewaarschuwd?

In principe zijn bij ziekte van een kind de ouders degenen, die bepalen wat er moet gebeuren. Zij nemen de beslissing om al dan niet een arts te raadplegen. Als er acuut gevaar dreigt, schakelt de school direct een arts in.

3. Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Als een kind medicijnen nodig heeft gedurende het verblijf op school zullen de ouders hun zeggenschap over de toediening van de geneesmiddelen moeten overdragen aan de school/leerkracht. De verantwoordelijkheid blijft bij de ouders.

Om de gezondheid van kinderen te waarborgen is het van groot belang dat de geneesmiddelen op een juiste wijze worden verstrekt.

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan puffjes voor astma, antibiotica of ritalin. Ouders vragen dan aan de schoolleiding of een leerkracht om deze middelen te verstrekken wanneer zij zelf niet in de gelegenheid zijn op dat tijdstip de medicijnen toe te dienen.

Wanneer mogelijk moet het kind geleerd worden zelf de medicijnen in te nemen of toe te dienen. De toestemming voor het geven van medicijnen wordt schriftelijk vastgelegd. (zie bijlage 1).

Mocht de situatie zich voordoen dat een kind niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn, dan wordt er contact opgenomen met de huisarts of specialist.

Bij een ernstige situatie wordt direct het landelijke alarmnummer 112 gebeld. (zie bijlage 4: Hoe te handelen bij een calamiteit).

Stappenplan medicijn inname op scholen vallende onder Stichting de Blauwe Loper.

1. Ouders melden bij de leerkracht dat het kind medicijnen heeft.
2. Leerkracht geeft het toestemmingsformulier (zie bijlage 1) mee naar huis.
3. Op het toestemmingsformulier (zie bijlage 1) vullen ouders in om welke medicijnen het gaat. Ouders geven ook aan of het om vaste tijden gaat of om incidentele inname. Ouders ondertekenen dit.

4. Toestemmingsformulier wordt in het dossier van de leerling bewaard. Een kopie hiervan zit in de klassenmap.
5. Ouders geven medicijnen in de juiste dosering af op school.
6. Leerkracht bewaart medicatie op een veilige plaats waar de kinderen niet bij kunnen. Zoveel mogelijk in originele verpakking. Lees de bijsluiter goed, zodat eventuele bijwerking bekend is. Controleer de vervaldatum, de leerkracht ontvangt uitleg en zo nodig demonstratie.
7. Bij de medicijnen ligt een lijst met daarop per kind welk medicijn het slikt en hoe laat.
8. De leerkracht noteert dit op het leerling overzicht.
9. De leerkracht die het medicijn aan het kind geeft vult de lijst in en zet zijn paraaf.
10. Volle lijsten worden bewaard in het dossier van de leerling.

4. Het verrichten van medische handelingen

In uitzonderlijke gevallen zullen ouders aan de directie en/of leerkrachten vragen handelingen te verrichten die vallen onder medisch handelen en in principe alleen uitgevoerd mogen worden door iemand die een BIG-registratie heeft.

Deze verzoeken zullen eerst door de directie met de voorzitter van het College van Bestuur besproken worden. Tevens bespreekt de directie het met het team.

Te denken valt daarbij aan het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprikje.

In de meeste gevallen worden deze handelingen - in opdracht van de ouders - door Thuiszorg (of soortgelijke organisaties als ZieZeZo) of ouders zelf op school verricht.

Ouders vullen hiervoor het toestemmingsformulier in tot het uitvoeren van medische handelingen. (bijlage 2)

Hoewel de epi-pen strikt genomen geen voorbehouden medische handeling is en dus door iedereen toegepast mag worden in een levensbedreigende situatie, vindt onze organisatie De Blauwe Loper het belangrijk dat de leerkracht(en) van het kind wel degelijk instructie en voorlichting krijgen over de correcte toediening en daarna 'bekwaam verklaard' worden door een B.I.G.-geregistreerd persoon.

Wettelijke regels

Voor medische handelingen heeft de wetgever een aparte regeling gemaakt. De wet 'Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg' (wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor onderwijzend personeel. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen wordt gegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk aan de hand waarvan ook een aantal regels is te geven voor schoolbesturen en leraren als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen.

Bepaalde handelingen – de zogenaamde voorbehouden handelingen – mogen alleen worden verricht door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet is bevoegd, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten

Aansprakelijkheid

Bovenstaande is ook van toepassing wanneer een leerkracht bij een leerling een medische handeling verricht. Technisch gezien vallen leraren niet onder de wet BIG. Deze geldt alleen

voor medische en paramedische beroepen. Soms worden leerkrachten betrokken bij de zorg rond een ziek kind en worden daarmee partners in zorg. In zo'n geval kan het voorkomen dat hen gevraagd wordt om een medische handeling bij een kind uit te voeren. De instructie van deze handeling wordt door gediplomeerd personeel gegeven (BIG-geregistreerd).

Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handeling wordt schriftelijk vastgelegd in een bekwaamheidsverklaring (zie bijlage 3).

Zodoende wordt een zo optimaal mogelijke zekerheid aan kind, ouders, leerkracht en schoolleiding gewaarborgd. Ook voor de verzekeraar van het bestuur zal het duidelijk zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk is gehandeld.

Wanneer een leerkracht geen bekwaamheidsverklaring heeft, dan kan hij bij onoordeelkundig handelen aangesproken worden voor de aangerichte schade. Het schoolbestuur is echter weer verantwoordelijk voor datgene wat de leerkracht doet.

Kan een schoolbestuur een bekwaamheidsverklaring van een arts overleggen, dan kan niet bij voorbaat worden aangenomen dat de schoolleiding onzorgvuldig heeft gehandeld.

Een schoolbestuur dat niet kan bewijzen dat een leraar voor een bepaalde handeling bekwaam is, raden wij aan de medische handelingen **niet** te laten uitvoeren.

Een leerkracht die wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich niet bekwaam acht - bijvoorbeeld omdat hij deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht - zou de medische handeling eveneens niet mogen uitvoeren. Tevens mag een leerkracht weigeren een medische handeling uit te voeren. De medische handelingen zullen dan uitgevoerd moeten worden door andere leerkrachten binnen het team (met bekwaamheidsverklaring).

Een leerkracht die onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts deze handeling verricht is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk (betalen van schadevergoeding), maar ook strafrechtelijk (mishandeling). Het schoolbestuur kan op zijn beurt als werkgever eveneens civiel- en strafrechtelijk aansprakelijk worden gesteld.

Mocht de situatie zich voordoen dat een kind niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn, dan wordt er contact opgenomen met de huisarts of specialist.

Bij een ernstige situatie wordt direct het landelijke alarmnummer 112 gebeld. (zie bijlage 4: Hoe te handelen bij een calamiteit).

Bijlage 1 – Toestemmingsformulier verstrekken medicijnen

Toestemming ouder/verzorger tot het verstrekken van medicijnen op verzoek

Het medicijn/zelfzorgmiddel/injectie wordt verstrekt op voorschrift van:
(naam behandelend arts of op aanwijzing van ouders/verzorgers)

Het medicijn/zelfzorgmiddel/injectie dient te worden verstrekt
van (begindatum): _____ tot (einddatum): _____

Ondergetekende geeft toestemming voor het toedienen van de hieronder omschreven
medicijn(en), conform de bijsluiter of het etiket aan:

Naam leerling: _____

Geb. datum: _____

Adres: _____

Postcode + plaats: _____

Naam ouder(s)/ verzorger(s): _____

Telefoon thuis: _____

Mobiel: _____

Telefoon werk: _____

Naam huisarts: _____

Telefoon: _____

Naam specialist: _____

Telefoon: _____

De medicijnen zijn nodig voor de ziekte: _____

De medicijnen worden verstrekt op voorschrift van:
(naam behandelend arts of op aanwijzing van ouder(s)/verzorger(s))

Naam van het medicijn: _____

Medicijn dient dagelijks te worden toegediend op onderstaande tijden:

uur

uur

uur

Medicijnen mogen alleen worden toegediend in de volgende situatie(s):

Dosering van het medicijn: _____

Wijze van toediening: _____

Bijzondere aanwijzingen:
(bijv. niet met melkproducten geven, liggend toedienen, ... uur voor/na de maaltijd)

Wijze van bewaren:

Controle op vervaldatum door:

naam : _____

functie : _____

Bij een verandering van medicatie of dosering van bestaande medicatie, informeert de ouder/verzorger schriftelijk de schoolleiding c.q. de leerkracht die de medicijninstructie heeft gehad. Ondergetekende, ouder/verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school c.q. de hieronder genoemde leraar, die daarvoor een medicijninstructie heeft gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen.

Naam:

Ouder / verzorger

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Medicijninstructie

Er is instructie gegeven over het toedienen van de medicijnen op:

Datum: _____

Door:

Naam:

Functie:

Van: _____ (instelling)

Aan:

Naam:

Functie:

Van: _____ (naam school en plaats)

Bijlage 2 – Persoonlijke afspraken epilepsie

Epilepsie

Naam leerling: _____

Geb. datum: _____

Adres: _____

Postcode + plaats: _____

Naam ouder(s)/ verzorger(s): _____

Telefoon thuis: _____

Mobiel: _____

Telefoon werk: _____

Naam huisarts: _____

Telefoon: _____

Naam specialist: _____

Telefoon: _____

Omschrijving aanvallen:

Medicatie: _____

Medicatie bij aanval: _____

Plaats waar de medicijnen worden bewaard:

Bijzondere afspraken:

Datum: _____

Handtekening ouder: _____

Handtekening leerling (va 12 jaar) _____

Bijlage 3 – Toestemmingsformulier uitvoeren medische handelingen

Toestemming tot het uitvoeren van medische handelingen

Ondergetekende geeft toestemming voor uitvoering van de zogenaamde ‘medische handeling’ op school bij:

Naam leerling:		_____
Geb. datum:		_____
Adres:		_____
Postcode + plaats:		_____
Naam ouder(s)/ verzorger(s):		_____
Telefoon thuis:		Mobiel: _____
Telefoon werk:		_____
Naam huisarts:		Telefoon: _____
Naam specialist:		Telefoon: _____
Naam medisch contactpersoon:		Telefoon: _____

Beschrijving van de ziekte waarvoor de medische handeling op school bij de leerling nodig is:

Omschrijving van de uit te voeren medische handeling:

De medische handeling moet dagelijks worden uitgevoerd op onderstaande tijden:

_____ uur
_____ uur
_____ uur

De medische handeling mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder nader omschreven situatie:

Manier waarop de medische handeling moet worden uitgevoerd:

Eventuele extra opmerkingen:

Bekwaamheidsverklaring aanwezig: ja/nee

Bijlage 4 – Bekwaamheidsverklaring

Bekwaamheidsverklaring voor het uitvoeren van medische handelingen

Ondergetekende (BIG-geregistreerd), bevoegd tot het uitvoeren van de hieronder beschreven handeling:

verklaart dat,

Naam werkgever: _____

Functie: _____

Werkzaam bij: _____

na instructie door ondergetekende, in staat is bovengenoemde handelingen bekwaam uit te voeren.

De handeling moet worden uitgevoerd te behoeve van:

Naam leerling: _____

Geb. datum: _____

Werkzaam bij: _____

Het uitvoeren van bovengenoemde handeling is voor de leerling noodzakelijk wegens:

De hierboven beschreven handeling mag alleen worden uitgevoerd op de tijdstippen waarop de leerling op school aanwezig is.

De hierboven beschreven handeling moet worden uitgevoerd gedurende de periode:

Naam: _____

Functie: _____

Werkzaam bij: _____

Plaats: _____

Datum: _____

Handtekening: _____

Bijlage 5 – Richtlijnen bij calamiteiten

Calamiteiten

Hoe te handelen bij een calamiteit ten gevolge van:

- a. het toedienen van medicijnen aan een kind of
 - b. het uitvoeren van een medische handeling
-
1. Laat het kind niet alleen. Probeer rustig te blijven.
 2. Observeer het kind goed en probeer het gerust te stellen.
 3. Waarschuw een volwassene voor bijstand of laat één van de kinderen een volwassene ophalen waarbij u duidelijk instrueert wat het kind tegen de volwassene moet zeggen.
 4. Bel direct de huisarts en/of de specialist van het kind.
 5. Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112.
 6. Geef door naar aanleiding van welk medicijn of medische handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan en eventueel welke fout is gemaakt.
 7. Zorg ervoor dat u alle relevante gegevens van het kind bij de hand hebt of laat ze direct door iemand opzoeken, zoals:
 - a. Naam van het kind
 - b. Geboortedatum
 - c. Adres
 - d. Telefoonnummer van ouders en/of andere, door de ouders aangewezen, persoon
 - e. Naam + telefoonnummer van huisarts/specialist
 - f. Ziektebeeld waarvoor medicijn of medische handeling nodig is.
 8. Bel de ouders: bij geen gehoor een andere, door de ouders aangewezen persoon.
 - a. Leg duidelijk uit wat er is gebeurd.
 - b. Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd.
 - c. In geval van ziekenhuisopname, geef door naar welk ziekenhuis het kind is gegaan.

Bijlage 6 – Overzicht medicijn/injectie vertrekking

Overzicht

Naam leerling: _____

Geb. datum: _____

Datum	Tijdstip	Handtekening medewerker togediend	<i>Handtekening medewerker controleert</i>